

ХУЛОСАИ

комиссияи экспертии шурои диссертатсионии 6D.KOA-036 назди Донишгоҳи байналмиллалии забонҳои хориҷии Тоҷикистон ба номи Сотим Улуғзода оид ба диссертатсияи Бахетгули Айтмайти (BAIHETIGUI AIMATI) дар мавзӯи «Маъноӣ консептуалии “шодӣ” ҳамчун падидаи забонӣ-фарҳангӣ дар забонҳои тоҷикӣ ва чинӣ» барои дарёфти дараҷаи илмӣ доктори фалсафа PhD доктор аз рӯи ихтисоси 6D021300 – Забоншиносӣ (6D021302–Забоншиносии муқоисавӣ-таърихӣ, қиёсӣ ва муқоисавӣ).

Диссертатсияи Бахетгули Айтмайти (BAIHETIGUI AIMATI) дар мавзӯи «Маъноӣ консептуалии “шодӣ” ҳамчун падидаи забонӣ-фарҳангӣ дар забонҳои тоҷикӣ ва чинӣ» ба пажӯҳиши маъноӣ консептуалии вожаи «шодӣ» дар муқоисаи ду забон, яъне забонҳои тоҷикӣ ва чинӣ бахшида шудааст. Мавзӯи интихобшуда дар доираи самтҳои гуногуни забоншиносии муосир – шинохтӣ (когнитивӣ), фарҳангӣ, қавмӣ метавонад мавриди омӯзиш қарор гирад. Аммо дар таҳқиқоти мазкур таваҷҷуҳи асосӣ ба пажӯҳиши олами ботинии инсон, ҳамчун соҳиби фарҳанги муайян дар доираи парадигмаи инсонмехварӣ равона гардидааст.

Мавзӯ ва мазмуни таҳқиқи диссертатсионӣ бо шиносномаи ихтисоси 6D021300 – Забоншиносӣ (6D021302- Забоншиносии муқоисавӣ таърихӣ, қиёсӣ ва муқоисавӣ) мувофиқат мекунад.

Дар рисола муаллиф мафҳуми «шодӣ»-ро аз призмаи ҷаҳонбинии Шарқ, ки тавассути зарбулмасалу мақол, афоризм ва ибораҳои рехта оварда шудаанд, баррасӣ намудааст. Аз ин лиҳоз, дар доираи фарҳанги Шарқ ва бо мурури замон баррасӣ қардани ин масъаларо бамаврид ва мубрам мешуморем. Ин матлабро бо он шарҳ додан мебояд, ки агар вожаи шодиро дар асарҳои бадеӣ, шеърҳо, зарбулмасалу ибораҳои рехта дар муқоисаи забонҳои тоҷикӣ ва чинӣ таҳқиқ намоем, маълум шуд, ки дар ҳар ду ҳалқият фарқияту монандӣ ошкор мегардад.

Аҳамияти назариявии таҳқиқот дар он зоҳир мегардад, ки диссертатсияи мазкур барои қорҳои пажӯҳиши минбаъда дар соҳаҳои забоншиносии шинохтӣ (когнитивӣ) ва забоншиносии фарҳангӣ метавонад мусоидат кунад. Натиҷаҳои таҳқиқот барои ҳалли як қатор масъалаҳои амалӣ ва назариявии ин самт метавонанд истифода шаванд ва ҳамчун асос ва замина барои таҳқиқотҳои минбаъдаи илмӣ назариявии ин самтҳои забоншиносӣ ва забоншиносии муқоисавӣ хидмат намоянд.

Хусусиятҳои миллию фарҳангии концепти «шодӣ» ба ҳалли масъалаҳо барои зоҳир намудани қонуниятҳои умумӣ ва хусусиятҳои хоси забонҳо дар соҳаи вожашиносӣ мусоидат мекунад. Чунин амал барои ҳал намудани як

катор масъалаҳои назариявии забоншиносӣ метавонад кумак расонад. ҳангоми таҳияи барномаҳо ва коркарди масъалаҳое, ки бо таҳқиқоти когнитивию фарҳангии воҳидҳои забонӣ алоқаманданд, зоҳир мегардад. Натиҷаҳои таҳқиқот метавонанд, дар раванди таълими забоншиносии шинохтӣ (когнитивӣ), фарҳангӣ, қавмӣ, луғатшиносӣ ва фразеология, забоншиносии муқоисавӣ инчунин барои гузаронидани семинарҳо ва курсҳои махсус аз ҷанми забоншиносии муқоисавӣ, забоншиносии умумӣ, забоншиносии фарҳангӣ ва қавмӣ истифода бурда шаванд. Инчунин, натиҷаҳои таҳқиқотро дар раванди таълим дар мактабҳои олии равияи филологӣ ҳангоми гузаронидани курсҳои махсус, семинарҳо ва дар лексияҳо метавон истифода кард.

Таҳқиқоти диссертатсионии мазкур аз нигоҳи илмӣ арзишманд буда, барои рушди забоншиносии мусоирӣ тоҷик дар самти муқоисаи забонҳо замина гузошта метавонад.

Диссертант зимни омӯзиши мавзӯ 7 мақолаи илмӣ, аз ҷумла 4 мақола дар маҷаллаҳои таҳриршавандаи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон нашр намудааст, ки мазмуну муҳтавои таҳқиқотро инъикос мекунанд. Мақолаҳои илмӣ интишорёфтаи муаллиф ва таъдоди маводи ҷопшуда ба талаботи бандҳои 34 ва 35-и Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ мувофиқат менамоянд.

Автореферати диссертатсия (гунаи тоҷикӣ ва русӣ) фарогири мазмуну муҳтавои диссертатсия мебошад. Дар диссертатсияи Бахтигули Айтматӣ истифодаи мавод бидуни ишора ба муаллиф ё маъхаз ба назар намерасад. Ин аз ҷиҳати шудани банди 37-и Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ ғувоҳӣ медиҳад.

Диссертатсия аз рӯйхати ихтисораҳо, муқаддима, 3 боб, хулоса, тавсияҳо оид ба истифодаи амалии натиҷаҳои таҳқиқот, рӯйхати адабиёт, интишорот аз рӯйи мавзӯи диссертатсия ва замима таркиб ёфтааст, ки ба талаботи «Дастурамал оид ба тартиби барасмиятдарории диссертатсияҳо барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илм ва доктори илм, авторефератҳо ва дигар маводди илмӣ (фармоиши раиси Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 28 июни соли 2024, №493)» ҷавобгӯ мебошад.

Дар қисмати муқаддимаи диссертатсия муаллиф мубрами мавзӯро асоснок карда, дараҷаи таҳқиқи мавзӯи илмӣ, робитаи таҳқиқот бо барномаҳо (лоиҳаҳо), мавзӯҳои илмӣ, мақсади таҳқиқот, вазифаҳои таҳқиқот, объекти таҳқиқот, мавзӯи таҳқиқот, асосҳои назариявии таҳқиқот, навгонии илмӣ таҳқиқот, нуқтаҳои ба ҳимоя пешниҳодшаванда, аҳамияти назариявӣ ва амалии таҳқиқот, дараҷаи эътимоднокии натиҷаҳои таҳқиқот, мутобиқати диссертатсия ба шиносномаи ихтисоси илмӣ, саҳми шахсии докталаби дараҷаи илмӣ дар таҳқиқот, тасвир ва амалисозии натиҷаҳои диссертатсия, интишорот аз рӯйи мавзӯи диссертатсия, сохтор ва ҳаҷми диссертатсияро

таҳлил ва баррасӣ намудааст.

Диссертатсия ба талаботи банди 31-33-и Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ, ки бо Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30-юми июни соли 2021, таҳти № 267 тасдиқ шудааст, мувофиқ мебошад. Диссертатсия аз ҷониби муаллиф мустақилона навишта шуда, дорои мазмун ва мантиқи ягонаи дохилӣ мебошад. Натиҷа ва нуктаҳои илмӣ барои ғимоя пешниҳодшуда саҳми шахсии муаллифи диссертатсияро нишон медиҳанд.

Дараҷаи эътимоднокии натиҷаҳои таҳқиқот дар он ифода меёбад, ки масъалаи мазкур бо таҳлилу баррасии назариявӣ ва қиёсу муқобилаи илмӣ таъмин буда, бар асоси нуктаҳои мушаххаси методологӣ, маводи ғуногунҷанбаи таҳлилӣ дар мувофиқат бо сохтор, мақсаду вазифаи таҳқиқ бунёд ёфтааст.

Вобаста ба ин, комиссияи экспертӣ ба чунин хулоса омад, ки диссертатсияи **Баҳетгули Аймайти (BAIHETIGUL AIMATI)** дар мавзӯи **«Маъноӣ концептуалии “шодӣ” ҳамчун падидаи забонӣ-фарҳангӣ дар забонҳои тоҷикӣ ва чинӣ»** барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои филологӣ аз рӯи ихтисоси доктори фалсафа (PhD), доктор аз рӯи ихтисоси 6D021300 - Забоншиносӣ (6D021302 – Забоншиносии муқоисавӣ-таърихӣ, қиёсӣ ва муқоисавӣ) ба ғимоя пешниҳод кардан мумкин аст.

Комиссияи экспертӣ диссертатсияи **Баҳетгули Аймайти (BAIHETIGUL AIMATI)** дар мавзӯи **«Маъноӣ концептуалии “шодӣ” ҳамчун падидаи забонӣ-фарҳангӣ дар забонҳои тоҷикӣ ва чинӣ»** барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои филологӣ аз рӯи ихтисоси доктори фалсафа (PhD), доктор аз рӯи ихтисоси 6D021300 - Забоншиносӣ (6D021302 – Забоншиносии муқоисавӣ-таърихӣ, қиёсӣ ва муқоисавӣ) дар асоси банди 60-и Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ

ҚАРОР ҚАБУЛ КАРД:

1. Диссертатсияи Баҳетгули Аймайти (BAIHETIGUL AIMATI) дар мавзӯи **«Маъноӣ концептуалии “шодӣ” ҳамчун падидаи забонӣ-фарҳангӣ дар забонҳои тоҷикӣ ва чинӣ»** барои дарёфти дараҷаи илмӣ доктори фалсафа (PhD), доктор аз рӯи ихтисоси 6D021300 - Забоншиносӣ (6D021302 – Забоншиносии муқоисавӣ-таърихӣ, қиёсӣ ва муқоисавӣ) дар шӯрои диссертатсионии 6D.KOA-036 назди Донишгоҳи байналмиллалӣ забонҳои хориҷии Тоҷикистон ба номи Сотим Улуғзода тариқи овоздиҳии ошкоро ба ғимоя қабул карда шавад.

2. Комиссияи экспертӣ муҳаққиқони зеринро, ки корҳои илмӣ-таҳқиқотиашон ба ихтисоси доктори фалсафа (PhD), доктор аз рӯи ихтисоси 6D021300 - Забоншиносӣ (6D021302 – Забоншиносии муқоисавӣ-таърихӣ, қиёсӣ ва муқоисавӣ). мувофиқ мекунад, ба ҳайси муқарризонии расмӣ

пешниҳод менамояд:

- **Баротзода Файзиддин Камолиддин** – доктори илмҳои филологӣ, профессор, муовини раиси Кумитаи забон ва истилоҳоти назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон,

- **Маҳмудова Фарангис Сироҷидиновна** - номзади илмҳои филологӣ, муаллими калони кафедраи лингвистикаи Филиали Донишгоҳи давлатии Москва ба номи М. В. Ломоносов дар шаҳри Душанбе.

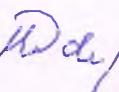
3. Ба сифати муассисаи пешбар Донишгоҳи давлатии омӯзгории Тоҷикистон ба номи Садриддин Айни. таъин карда шавад.

Барои гузоштани эълони ҳимоя, матни диссертатсия ва автореферати он дар сомонаҳои Донишгоҳи байналмиллалии забонҳои хориҷии Тоҷикистон ба номи Сотим Улуғзода ва Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон иҷозат дода шавад.

3. Барои чопи автореферат бо ҳукуқи дастнавис (100 адад) ва ирсол гардидани он ба суроғай таъиншуда иҷозат дода шавад.

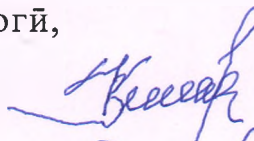
Раиси комиссияи эксперти:

доктори илмҳои филологӣ,
аъзои шурои диссертатсионӣ

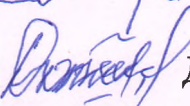
 Чабборова Марҳабо Тухтасуновна

Аъзои комиссияи эксперти:

доктори илмҳои филологӣ,
профессор аъзои
шурои диссертатсионӣ

 Каримов Шухрат Бозорович

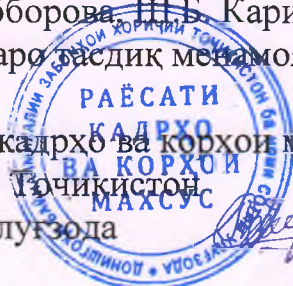
номзади илмҳои филологӣ,
дотсент, аъзои
шурои диссертатсионӣ

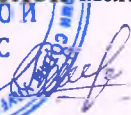
 Джамирова Леммара Иосифовна

« 07 » июли соли 2025

Имзоҳои М.Т.Чабборова, Ш.Б. Каримов,
ва Л.И.Джамироваро расдиқ менамоям:

Сардори раёсати кадрҳо ва корҳои махсуси Донишгоҳи байналмиллалии забонҳои хориҷии Тоҷикистон ба номи Сотим Улуғзода

 Юсупова Бибиҷон Ғаниҷоновна

Нишонӣ: 734019, ш. Душанбе, кӯчаи Муҳаммадиев, 17/6.

Муассисаи давлатии таълимии «Донишгоҳи байналмиллалии забонҳои хориҷии Тоҷикистон ба номи Сотим Улуғзода».

Тел.: (+992) 372325000, Факс: (+992) 372325003, Сомона: www.dbz.tj